

Klippet

Fundamentalister ifrågasätter: Går jorden verkligen runt solen?

Amerikanska kreationister, dvs fundamentalister som tror bokstavligt på skapelseberättelsen och syndafloden, har under de senaste åren intresserat sig i ökande utsträckning för de textställen i Bibeln där det talas om att solen går runt jorden.

I de flesta fall går man inte så långt som till att hävda att alla planeterna går runt jorden. I stället ansluter man sig till den teori som Tycho Brahe lade fram. Enligt denna kretsar solen och månen runt jorden, som är universums medelpunkt, medan planeterna kretsar runt solen. Den teorin var inte helt föraktlig på 1500-talet, när den lades fram. Att hävda den idag är naturligtvis en helt annan sak.

I Skeptical Inquirer vol 9, nr 2 (s 111-113) refereras 1984 års National Bible-Science Conference. Den anordnades av Bible-Science Association, en av de landsomfattande kreationistiska organisationerna. Atminton 5 av de 18 talarna på konferensen var geocentrister, och 4 av dessa 5 argumenterade i sina anföranden för geocentrism. Ingen av de övriga närvarande kreationisterna (60 st) ifrågasatte geocentrismen.

Hittills har de tongivande kreationistiska organisationerna tagit bestämt avstånd från den lilla minoritet i de egna leden som bokstavstolkar de avsnitt i bibeln som tyder på att jorden är platt ("jordens fyra hörn" etc). Det återstår att se om det ökade intresset för en geocentrisk världsbild också kommer att ge vind i seglen åt Flat Earth Society.

SOH

Om tro och vetande

debatterade Gunnar Helander och Benkt Diehl i VLT under hösten. Den 23/11 1984 skrev Benkt Diehl bl a:

"Jesus sade: 'Mitt rike är inte av denna världen'. Detta tolkar jag så att Jesus inte ville göra några naturvetenskapliga uttalanden utan mera intresserade sig för människans själ och hennes förhållande till andra människor.

Gunnar Helander borde följa hans exempel!"

Av Helanders svar samma dag framgår att han håller med om att bibeln innehåller "berättelser av legendkaraktär, t ex skapelsens sex dagar". Däremot ställde han sig mera tveksam till att hänföra Jesu uppståndelse dit. Han motsätter sig en "psykologiserande kristendomstolkning, där allt är borttaget som inte stämmer med vår

begränsade erfarenhet", och konstaterar: "Den kärlek som övergår allt förstånd kan inte ersättas av det snus som övergår allt förnuft."

Behovet av rasbiologi

I Dagens Nyheter den 28/12 1984 kritiserade David Weston och Richard Sotto den rasbiologiska forskningen. I samma tidning den 5/1 1985 gav Alvar Ellegård dem rätt i att rasbiologin till stor del har vägletts av rasism och att den därför blivit pseudovetenskap. "Men det enda effektiva sättet att bekämpa pseudovetenskap är - med vetenskap." Rasbiologisk forskning behövs bl a för att hjälpa arkeologerna att utröna människornas utveckling, sörkning, levnadssätt och hälsotillstånd i gångna tider. Det har också visat sig att rasbiologisk forskning kan bidra med viktiga argument mot rasism. "Vi behöver alltså", menar Ellegård, "mer och bättre rasbiologisk forskning."

Sven Ove Hansson

Gillberg om cancerbehandling

Björn Gillberg är en av de mest aktiva förespråkarna för sk alternativ medicin. Han har en ganska god ställning i många kretsar, på grund av sina insatser i miljödebatten och sin roll inom kds. Ovanligt tydligt uttryckte han sin mening i Nordvästra Skånes Tidningar den 10/12 1979:

"Strålnings- och kemoterapi är en återvändsgränd. Det finns inga belägg för att den ger resultat. I själva verket är det så att endast nio procent av cancerfallen de senaste 20 åren blivit bättre av behandlingen och överlevt längre än förr. 78 procent av fallen har oförändrad överlevnadstid och 13 procent överlever kortare tid!

Vilka belägg finns egentligen för att den här terapin fungerar? Det som händer är att folk tappar hår och tänder. Det hela påminner om forna tiders behandling med blodiglar och liknande."

I stället, menade Gillberg, borde man ge ett större utrymme åt naturmedel:

"Nu avfärdas dessa medel av socialstyrelsen som 'båg'. Det finns ändå 100-tals läkare som använder naturläkemedel med bra resultat men de kan inte rapporteras. Då blir läkarna av med sin legitimation!... Att erkänna naturläkemedel vore ju att erkänna att man misslyckats."

Vad Gillberg här påstod om skolmedicinens cancerbehandling är i grunden felaktigt. I själ-

va verket har skolmedicinen för en lång rad cancerformer redovisat mycket goda resultat. Det allvarliga i detta slags uttalande är att naturläkemedel framställs inte bara som ett komplement utan som ett alternativ till den etablerade behandlingstraditionen.

Den som lockar bort cancersjuka människor från de bästa nu tillgängliga vårdformerna tar på sig ett mycket stort ansvar.

SOH

Har studieförbunden bättrat sig?

I Norrbottnenskuriren 20/12 1984 fanns en kritisk recension av några astrologiböcker, skriven av Clas Svahn. Han skriver där att "allt fler studieförbund börjat dra in sina kurser i ämnet /dvs astrologi/ mycket tack vare föreningen Vetenskap och folkbildningskampanj mot astrologin.

I Svenska Dagbladet

den 5/2 1985 kritiserar Göran Albinsson Bruhner Medborgarskolan i Solna och Sundbyberg som erbjuder kurser i astrologi.

"Medborgarskolan är som bekant en moderata samlingspartiet närstående studieorganisation.

Till de faktorer som bidragit till moderaternas ökande popularitet hör säkert kravet på mer kunskap i skolan. Bland såväl föräldrar som elever växer oppositionen mot nuvarande flummeri.

Därför är det uppseendeväckande att just Medborgarskolan offererar kurser i förlegad vidskepelse...

Begriper inte Medborgarskolan att den förråder sina egna ideal genom att sprida vidskepelse."

Om astrologi står det också att läsa i en ledare i Nova science fiction nr 6, 1983, skriven av Anders Bellis. Han tar framför allt upp bristen på plausibla mekanismer för astrologisk inverkan.

Om sekter

I Dagens Nyheter den 27/1 1985 berättas att scientologerna i München har drabbats av näringsförbud. De får inte längre hålla kurser, testa folk, visa filmer, sälja böcker eller erbjuda helande samtal. Bakgrunden är att scientologerna har överträtt bestämmelser av olika slag ett stort antal gånger.

Två år tidigare beslöt en västtysk förvaltningsdomstol att scientologerna inte längre får räknas som kyrka.

I SAF-tidningen 22/11 1984 återfinns en upplysande artikel av Hans Lindquist om EAP, Europeiska arbetarpartiet. EAP bedriver enligt artikelförfattaren "en humbugkampanj... med näringslivet som främsta målgrupp". Näringslivsfolk erbjuds köpa en "exklusiv" informationspublikation vid namn Executive Intelligence Review (EIR). Andra skepnader i vilka EAP har framträtt är:

- LO-medlemmar mot fonder
- Fusionsenergiföreningen
- tidskriften Fusion
- Schillerinstitutet
- Akademien för humanistiska studier
- Club of Life
- Antidrogkoalitionen
- tidskriften Stoppa knarket

Forntida teknik

Mikael Hård recenserade i Dagens Nyheter, 22/12 1984, boken "Teknik i forntiden" av Henry Kjellson och Carl-Anton .ttsson. Han finner en märklig ambivalens i bokens målsättning. Å ena sidan söker dess författare realistiska förklaringar på bibliska händelser, som traditionellt har getts en religiös innebörd. Å andra sidan hemfaller de ofta åt mystiska tolkningar av skeenden som lika väl kan ha haft naturliga egenskaper. "Att påstå att pyramiderna byggdes med parapsykologiska krafter är knappast en tillfredsställande förklaring."

Hård har också en kommentar som borde kunna tillämpas också på de flesta andra böcker i samma genre:

"Hur är det möjligt att publicera en bok i detta ämne utan att med ett ord nämna något om hur livets nödortft producerades?"

UFO-bluff i Norge

Hela förstasidan i den norska dagstidningen Verdens Gang (VG) den 7/8 1984 upptogs av ett UFO-foto. På bilden ses en UFO (gängse tefatsform) högt uppe bland molnen över en skog i Aure på Nordmøre:

"I dag vil Luftforsvarets fremste eksperter fingranske dette bildet, som kan være den mest interessante UFO-observasjon de senere år. Bildet er tatt av Pål Kristian Vaaq."

Efter en preliminär granskning hade flygvapenexperterna sagt att om detta var en förfälskning, så var den mycket skickligt gjord. Om bilden var äkta, så "er den flygende gjenstanden større enn et vanlig jagerfly, og den befinner seg et godt stykke over bakken". Men bilden skulle granskas närmare av "Luftforsvarets eksperter på bildetydning, Luftforsvarets spesialstab på Rygge".

Den närmare granskningen hos flygvapnet gav inga tecken på att bilden skulle vara förfälskad. Norsk Institutt for vitenskapelig forskning og opplysning (en organisation som Vetenskap och folkbildning samarbetar med) skickade emellertid bilden till ett amerikanskt laboratorium som kunde avslöja

klara tecken på en tråd som tefatsmodellen varit upphängd i.

Verdens Gang den 20/2 1984 hade åter UFO-fallet över hela förstasidan, men nu med rubriken "Jeg lurte hele verden".

"Ja, jeg må nok innrømme at jeg jukset, sier Pål Kristian Vaaq (21). For et halvt år siden kom han til VG med et usedvanlig skarpt 'UFO-bilde', som selv ikke Forsvarets eksperter greide å avsløre. Nå innrømmer han at han dreide gjenstanden av en trestokk, og festet den i en line til mønet på huset før han tok bildet."

(møne = takås)

UFO i Sverige

I Dagens Nyheter den 10/3 1984 återfanns en upplysande artikel av Roland Gyllander om UFO. Han har bl a hämtat uppgifter från Sture Wickerts på FOA, som tar hand om UFO-rapporter som kommer in till försvaret.

Planeter, meteoriter och satelliter är vanliga orsaker till UFO-rapporter i Sverige. Avgaser från höghöjdsraketer är en annan orsak. Sådana avgaser, både från Esrange och från ryska Kolahalvön, kan bilda lysande moln som syns ända ned i Mellansverige.

I Nova science fiction nr 2, 1985, inleder tidskriften en serie om pseudovetenskap med en artikel av Anders Bellis om UFOlogi. Han tar bl a upp frågan hur sannolikt det är att

varelser från främmande planeter skulle åka till jorden i rymdskepp.

Varför ska det vara så dyrt att nå de yttersta sanningarna?

Det är en fråga som många aspirerande mystiker ställt sig när de sett prislistorna hos olika meditationslärare. Den kände ockulte läraren G I Gurdjieff (1877?-1949) hade ett svar att ge på denna fråga, om man ska tro hans välvillige kommentator Colin Wilson:

När Gurdjieff omtalade för Ouspensky att hans elever i Moskva betalade tusen rubel om året, sade Ouspensky att det verkade mycket. Då förklarade Gurdjieff att det var viktigt att eleverna betalade för vad de fick. För det första sätter människor inte värde på sådant som de får alltför lätt. Och för det andra skulle människor, som inte kunde skaffa så mycket pengar per år, förmodligen vara dåliga på "arbetet". Gurdjieff underströk att det är de dugliga, effektiva människorna och inte de neurotiska drömmarna som kan utveckla kraft till att förändra sig själva.

(Ur Colin Wilson, Kampen mot sömnen, 1984, s 37)

SOH